

**PROGRAM U POVODU OBILJEŽAVANJA MEĐUNARODNOG DANA MUZEJA
"MUZEJI ZA DRUŠTVENI SKLAD"**

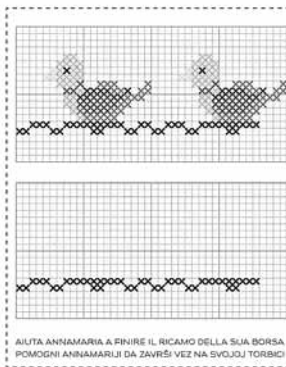
IM 41 (1-4) 2010.
POGLEDI, DOGAĐAJI, ISKUSTVA
VIEWS, EXPERIENCES, EVENTS

KETRIN MILIČEVIĆ MIJOŠEK □ Muzej – Museo Lapidarium, Novigrad – Cittanova

Un mattino, prima delle feste, la nonna mi chiese una commissione da fare in paese. Mi diede delle uova fresche da scambiare allo spaccio del paese con una scatolaletta di tabacco. Lei, ogni tanto, ne faceva una e si regalava alcune "prese", in questi periodi speciali, era l'unico regalo che si permettesse e io ero ben felice di assecondarlo e aiutarlo.
Prima così le uova che mamma mi dava da barattare e le mieli altrettanto rare nella mia bella cucina assieme al quacchero che aveva ricevuto in regalo, la lavastoviglie, l'astuccio di legno e altre cose. Mi pattinai e lavai in fretta e mi precipitai verso il paese.

Ednoga jutro pred blagdanom baka me je zamolila da joj nešto odarim u selo. Dala mi je svježe jaja koje sam u sklopu trebala razmijeniti za kutijicu kurbula. Ona ga je povremeno utirala i pokušala bi se pokojim "pristojnost", u ovim posebnim danima, bio je to jedini poklon koji je sebi dopuštala o ja sam je u tome uvijek rado podržavala i pomagala joj.
Ukram, dakle, jaja koje mi je baka dala za razmjenu i stavim ih na prodaju u svoj lijevni tržbeno zajedno s bakom koju sam dobila na poklon, pločicom, drvenom pernicom i drugim sitnicama. Na bazaru sam se potušala i umila i pokušala pronaći saću.

A scuola, il maestro aveva già suonato la campanella ma, così con solennità, era impegnato a rimproverare Domenico, il bullo della classe, che come di solito aveva molestate i compagni con la sua fiarda.
Stipitacolo al mio posto, sperando di passare inosservato, vicino a un ragazzo che si era addormentato, rivestito sul proprio banco. Lui paventava abitava molto lontano e ogni mattina doveva riprovare le stalle prima di andare a scuola. Il maestro lo sapesse e evitava di punirlo, ma la verga che spesso teneva in mano faceva paura a tutti.

U školi je utijelo već bio završen (skolom završen) ali ja, kao što uvijek s oblikanjem, bio završet graditi Domenico, razrednog nasilnika koji je, kao i obično, pricikom gadio svoje drugove.
Brzo sam krenula na svoje mjesto, nastojajući se da tu pronaći neoznačenu udobnost: jednom utrudu koji je bio zasigurno na svojoj kluči. Taj je jedninič, bio jako daleko i svakoga je jutro prije škole morao otrikati staju. Učitelj je to znao i odgagnao ga je klijenovati, ali bilo je koje je često imao u ruci uljenu je strah vama.

sl.1.-2. Slikovnica za djecu *Bakina bilježnica / I quaderni della nonna*, 2010.
Izdanje: Muzej - Museo Lapidarium, Novigrad - Cittanova

Odabrani program kojim smo obilježili Međunarodni dan muzeja 2010. nužno se oslanja i nadovezuje na idejni koncept serije slikovnica za djecu *Bakine bilježnice / I quaderni della nonna*, u nakladništvu Muzeja Lapidarium u Novigradu. Zbog potrebe očuvanja antropologije prostora i tradicijske baštine te njezine (re)prezentacije u svakodnevnom okruženju, a u kontekstu multikulturalnosti i specifičnosti novigradskog prostora proizašla je i nužna želja za bilježnjem ispodvjesti (memorije prostora) osoba treće životne dobi (Dom za starije i nemoćne u Novigradu) te za njezinom interpretacijom u sklopu stvaralaštva djece. Začetna je to ideja za koju je zaslužna Denise Zlobec, odgojiteljica u dječjem vrtiću pri Talijanskoj osnovnoj školi u Novigradu, koja je u Muzeju našla dodatnu potporu i suradnika za nastavak projekta te njegovu materijalizaciju u obliku serije tiskanih publikacija za djecu.

Tema *Muzeji za društveni sklad*, odabrana za obilježavanje Međunarodnog dana muzeja 2010., sama po sebi utjelovljuje ideju i bit projekta našeg Muzeja te je zbog navedenih razloga za predstavljanje druge po redu slikovnice odabran upravo 18. svibnja 2010.

Prva knjižica/slikovnica iz edicije *Pjetlić bake Argije/Il Galetto di nonna Argia* tiskana je krajem 2008. te je predstavljena na *Monte Libriću*, u sklopu pulskog Sajma knjiga. Pri nastajanju druge slikovnice, koja nosi naslov *Trikovi iz prošlih vremena/ I trucchi dei tempi passati*, još je jače naglašeno interaktivno, sada već i višedisciplinarno oblikovanje slikovnice, pri čemu je u porastu i broj didaktičkih radnih stranica kojima slikovnica obiluje. Prava vrijednost te serije u nastajanju upravo je činjenica da čitatelj sam sudjeluje u njezinu kreiranju, te da se u zajedništvu djece i odraslih njezin sadržaj iščita na različitim razinama.

I ova druga po redu slikovnica u nakladništvu Muzeja rezultat je suradnje skupine djece iz Talijanskoga dječjeg vrtića u Novigradu i skupine štitenika Doma za starije i nemoćne osobe u istome gradu, a dio je dugoročnog projekta u sklopu kojega nastojimo osnažiti vrijednosti i sadržaje kolektivnog pamćenja našega kraja. Spajaju se odgojni, tradi-

cijski, etnografski i antropološki sadržaji u lako čitljivo štivo bogato detaljima, koje je pritom zabavno i kreativno i koje uz snažan lokalni kontekst ipak promiče trajne i univerzalne vrijednosti.

U danima koji su prethodili obilježavanju Međunarodnog dana muzeja oživjeli smo motive i tematske cjeline iz slikovnice radom u radionicama i demonstracijama te uhvatili duh prošlih vremena u kojima su akteri naših priča bili djeca. Zamijesili smo tradicionalne kolače, kušali ih, doznali mnogo zanimljivih detalja iz prošlosti, otkrili trikove kojima su se naši stari nekad služili. Predmeti posuđeni od antikvara Ive Jerkovića (Bateli, Istra) pomogli su nam da rekonstruiramo izgled tradicionalne kuhinje nekadašnjeg istarskog kućanstva, a izlagački smo prostor dodatno obogatili detaljima iz svakodnevice i rezultatima naših radionica. Naime, održana serija kreativnih radionica ponovno je objedinila djecu predškolske dobi iz novigradskih dječjih vrtića i štíćenike Doma umirovljenika, a igračke koje su pritom nastajale izrađivane su, baš kao nekad, korištenjem raznih uporabnih i potrošnih materijala. Radionice su protekle u zajedničkom druženju, usvajanju znanja i vještina, a njihove smo rezultate ukomponirali u izložbeni postav te postigli sugestivno ozračje čiju su posebnost istaknuli i brojni posjetitelji, domaći i strani, koji su do 18. lipnja imali priliku posjetiti naš Muzej.

Sama ideja edicije, put koji prelazimo u njezinu nastajanje i realizaciji obuhvaća interakciju i zajedničko djelovanje više gradskih ustanova i institucija, različitih dobnih skupina, a u povodu kreiranja programa u kontekstu teme *Muzeji za društveni sklad* dodatnim smo sadržajima i akcijama naglasili važnost, ali i ljepotu zajedničkog suživota i suradnje unutar lokalne zajednice u kojima i muzeji imaju svoje mjesto.

U završnici programa održanoj u utorak, 18. svibnja 2010., rezerviranoj za predstavljanje nove slikovnice iz serije *Bakine bilježnice / I quaderni della nonna*, sudjelovale su Denise Zlobec i Ivona Orlić, etnologinja/pedagoginja (djelatnica Etnografskog muzeja Istre) u ulozi recenzentice. Uz male autore, čijim je crtežima slikovnica ilustrirana, pridružila nam se brojna publika različitih generacija, pa i cijele obitelji.

Iznimno nam je drago da se idejni projekt serije slikovnica i dalje nastavlja, na čemu valja prije svega zahvaliti Gradu Novigradu - Cittanova, koji financijski podupire realizaciju projekta, kao i svima koji su uključeni u projekt i pridonose njegovu ostvarivanju. Također, u tom kontekstu valja naglasiti da će mjesto susreta/druženja djece predškolske dobi i štíćenika Doma uskoro postati upravo naš Muzej, u kojemu će se nastaviti "transfer" znanja, priča i običaja, i to usmenom predajom, zbog čega je projekt važan i s etnološkog stajališta.

Novigradski muzej relativno je mlada ustanova - svoja je vrata otvorio potkraj 2006. g. Od samog početka njegova je djelatnost usmjerena na aktivnosti posvećene raznim interesnim i dobnim skupinama, a kad je riječ o najmlađima, kao rezultate već sada možemo nabrojiti zanimljive izlagačke projekte i tiskane publikacije, čemu možemo pridružiti i animirane filmove nastale na muzejskim radionicama čiji su autori polaznici novigradskih osnovnih škola. Sve to navelo nas je da i u kontekstu naših web stranica osiguramo poseban kutak za djecu.

Tema *Muzeji za društveni sklad* potaknula je akcentiranje i transponiranje svih segmenata od kojih je slikovnica sastavljena, kao i vrijednosti na kojima se temelji ideja cijele serije, na još jedno međuinstitucionalno, višedisciplinarno i interaktivno programsko djelovanje putem vidljivih akcija koje govore da Muzej ima svoje mjesto unutar lokalne zajednice - uz ulogu "skupljača i čuvara predmeta i zbirki", sve je aktivniji i ravnopravniji akter koji ciljanim programskim aktivnostima, unatoč nevelikoj kvadraturi (te postojanju stalnog postava) i minimalnom broju muzejskog osoblja (dva djelatnika) potiče i stvara nove interakcije kontekste te pridonosi novim doživljajima.

Primljeno: 11. veljače 2011.

PROGRAMME TO MARK THE CELEBRATION OF INTERNATIONAL MUSEUM DAY, MUSEUMS FOR SOCIAL HARMONY

One idea was to preserve the anthropology of the space and the traditional heritage. This was combined with an ambition to represent them in an everyday surrounding, and in the context of multiculturalism and the specific features of the Novigrad area. These together gave rise to the idea of recording the accounts of elderly people (from the Novigrad Home for the Elderly and Infirm) and interpreting them within the context of children's creative work. The Lapidarium Museum in Novigrad recorded the results of this collaboration in one of the picture books of a series called *Granny's Notebooks / I quaderni della nonna*, which was published to mark International Museum Day, 2010.